

Polski Związek Niewidomych ma 70 lat

Data publikacji: 1.06.2021 14:00

Mamy czerwiec 1951 roku i odbywa się zjazd zjednoczeniowy, na którym dochodzi do połączenia dwóch odrębnych stowarzyszeń Związku Pracowników Niewidomych RP i Związku Ociemniałych Żołnierzy w nową ogólnopolską organizację pod nazwą Polski Związek Niewidomych. Na jej czele stanął mjr Leon Wrzosek. Od tych wydarzeń mija właśnie dokładnie 70 lat.

Polski Związek Niewidomych (PZN) to największa w Polsce organizacja zrzeszająca osoby niewidome i słabowidzące. Działalność Związku obejmuje edukację, rehabilitację, oferowanie usług prawnych i reprezentowanie społeczności niewidomych i niedowidzących wobec władz oraz innych instytucji i organizacji.

Kilka najważniejszych informacji z kart historii PZN niewidomych:

- Rok 1910-1911 – hrabianka Róża Czacka powołuje Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi prowadzące do dnia dzisiejszego placówkę szkoleniowo-wychowawczą dla dzieci i młodzieży niewidomej w podwarszawskich Laskach.
- Rok 1945 – pierwsze próby odradzania się ruchu niewidomych po zakończeniu II wojny światowej: w Warszawie powstaje Związek Zawodowy Pracowników Niewidomych, w Łodzi – Związek Niewidomych Miasta Łodzi. Działalność wznawiają także: Związek Niewidomych w Bydgoszczy oraz Stowarzyszenie Niewidomych Województwa Śląsko-Dąbrowskiego w Chorzowie.
- Rok 1946 – zjazd zjednoczeniowy w Chorzowie. Z połączenia regionalnych stowarzyszeń niewidomych powstaje Związek Pracowników Niewidomych Rzeczypospolitej Polskiej, organizacja o charakterze federacyjnym.
- Rok 1948 – powstaje miesięcznik „Pochodnia” wydawany w brajlu. Ukazują się pierwsze książki i podręczniki dla osób niewidomych. W późniejszych latach PZN zaczął wydawać także inne czasopisma przeznaczone m.in. dla dzieci i młodzieży.
- Rok 1951 (czerwiec) – zjazd zjednoczeniowy.
- Rok 1956 – oddanie do użytku nowej siedziby PZN – budynku przy ul. Konwiktorskiej 9 w Warszawie. W kolejnych województwach powstawać zaczęły okręgi PZN, a na terenie powiatów – koła. W tym samym roku PZN przejął ośrodek wypoczynkowy w Muszynie.
- Rok 1961 – w siedzibie PZN przy ul. Konwiktorskiej 9 uruchomiono studio nagrań książek mówionych. Od tej pory popularni polscy aktorzy i lektorzy systematycznie nagrywają beletrystykę i literaturę popularno-naukową.
- Rok 1963 – IV Krajowy Zjazd Delegatów PZN podejmuje uchwałę o ustanowieniu trójstopniowej odznaki honorowej PZN: złotej, srebrnej i brązowej.
- Lata 60. i 70. – dalszy rozwój Związku i działań na rzecz środowiska osób z uszkodzonym wzrokiem, m.in. w zakresie rehabilitacji leczniczej, społecznej i zawodowej, zabezpieczenia społecznego oraz pracy kulturalno-edukacyjnej. Rozpoczęcie budowy nowego obiektu PZN.
- Rok 1976 – oddanie do użytku nowego budynku PZN przy ul. Konwiktorskiej 7, do którego przeniosła się m.in. Biblioteka Centralna, studio nagrań oraz redakcje czasopism.
- Lata 80. – systematyczny wzrost zatrudnienia wśród osób niewidomych i słabowidzących zarówno w spółdzielniach, jak i w instytucjach państwowych oraz zwiększenie ilości sprzętu przekazywanego przez PZN osobom z uszkodzonym wzrokiem.
- Rok 1990 – PZN pozyskuje od likwidowanego Centralnego Związku Spółdzielni Niewidomych dawne Krajowe Centrum Kształcenia Niewidomych w Bydgoszczy tworzy w nim Ośrodek Rehabilitacji i Szkolenia. Są tam organizowane m.in. ogólnopolskie szkolenia z zakresu rehabilitacji podstawowej dla osób ociemniałych i tracących wzrok. W Olsztynie oddany zostaje do użytku Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny.
- Rok 1991 – majątek Związku wzbogaca się o nowy ośrodek leczniczo-rehabilitacyjny w Ciechocinku.
- Rok 1992 – PZN zakupuje Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny w Ustroniu Morskim.
- Rok 1996 – jubileusz 45-lecia PZN: próby odnalezienia się w nowej rzeczywistości gospodarczej po likwidacji Centralnego Związku Spółdzielni Niewidomych i upadłości wielu firm zatrudniających osoby z uszkodzonym wzrokiem. W późniejszych latach celem wszystkich realizowanych przez PZN projektów, ze środków Państwowego

Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i funduszy unijnych, będzie promocja zatrudniania niewidomych i słabowidzących oraz ich wprowadzenie na otwarty rynek pracy.

• Rok 2008 – PZN zrzesza blisko 68 tysięcy członków i obejmuje sieć swoich jednostek organizacyjnych cały kraj. W każdym z 16 województw działa okręg PZN posiadający osobowość prawną. Pracuje także blisko 366 kół terenowych, których rozmieszczenie jest zgodne z podziałem kraju na powiaty i gminy.

To w skrócie historia największej organizacji pożytku publicznego w Polsce, która działa na rzecz środowiska osób z dysfunkcją wzroku. Również na terenie naszego powiatu działa koło PZN z siedzibą w Cieszynie przy ul. Srebrnej 6 podlegające pod okręg śląski PZN. W siedzibie koła oprócz prowadzonej działalności statutowej mieści się również filia biblioteki ze zbiorami książki mówionej (audiobooki) z której korzystają nie tylko osoby z dysfunkcją wzroku.

Andrzej Koenig